

Commentary fragments

from Manuscript

Vat. gr. 754

Anonymous / Basilius, hom. in Ps 48 (PG 29, 436 C3–5) (vat-gr-754-fr-1-1): Ψαλτήριόν ἐστιν ὄργανον μουσικὸν ἐναρμονίους τοὺς φθόγγους πρὸς τὴν ἐκ τῆς φωνῆς μελωδίαν ἀποδίδον: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 1,2a (vat-gr-754-fr-1-3): Τῷ εὐαγγελικῷ δηλονότι: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 1,2b (vat-gr-754-fr-1-4): Τὸ σύντονον δηλοῖ· οὐ γὰρ ἡμελημένως δεῖ μελετᾶν τοῦ κυρίου τὸν νόμον: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 1,3a (vat-gr-754-fr-1-5): Εὐλὸν ὁ Χριστὸς ἀναγέγραπται ἐν τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ. κατὰ τὸ εἰρημένον. πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς· λέγει οὖν ὅτι οἱ πιστεύσαντες Χριστῷ. σῶμα αὐτοῦ ἔσονται· μετασχηματίσει γὰρ τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν πρὸς τὸ γενέσθαι σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ· διεξόδους δὲ ὑδάτων. τὰς θείας γραφάς· ἐν αἷς ἀπανταχοῦ ἔστιν εὐρεῖν Χριστὸν κηρυσσόμενον: –

Anonymous / Theodoretus, comm. in Ps 1,2 (vat-gr-754-fr-1-6): Προσῆκει δὲ. οὐ μόνον τὰ προειρημένα βδελύξασθαι· ἀλλὰ καὶ τῷ θείῳ νό ...

Anonymous / Theodoretus, comm. in Ps 1,2 (vat-gr-754-fr-1-7): ... μὴ νύκτωρ καὶ μεθήμεραν προσέχειν· κακεῖνα θέλειν ἃ ὁ θεῖος νόμος προαγορεύει· καὶ κατὰ τὸν ἐκείνου σκοπὸν. τὸν οἰκεῖον βίον εὐθύνειν· οὕτως γὰρ καὶ ὁ τῶν ὄλων θεὸς διὰ Μωϋσέως ἐνομοθέτησε λέγων· καὶ εἶναι τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου διαπαντός ἐν τῷ στόματί σου· καὶ με ...

Anonymous / Theodoretus, comm. in Ps 1,2 (vat-gr-754-fr-1-8): ... λετήσεις ἐν αὐτοῖς. καθήμενος καὶ ἀνιστάμενος. κοιταζόμενος. καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ· καὶ ἀπαρτήσεις αὐτὰ τῆς χειρός σου· καὶ ἔσται ἀσάλευτα πρὸ ὀφθαλμῶν σου· εἶτα δείκνυσι τὸν καρπὸν τὸν ἐντεῦθεν φυόμενον: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 1,3b (vat-gr-754-fr-1-9): Καρπὸν τοῦ ξύλου νοήσεις. τὴν ὀρθὴν πίστιν· φύλλα δὲ αὐτοῦ. τὴν πλήρωσιν τῶν ἐντολῶν: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 1,3d (vat-gr-754-fr-1-10): Οὐ γάρ ἐστι πρᾶξις τῶν κατὰ θεὸν γινομένων ἀνωφελής: –

Anonymous / Origenes, fr. in Ps 1,4a (7, 15–17 Devreesse) (vat-gr-754-fr-1-11): Τινὲς προστιθέασιν δεύτερον τὸ οὐχ οὕτως· οὔτε δὲ τὸ ἐβραϊκὸν

ἔχει αὐτὸ. οὐ τις τῶν ἐρμηνευσάντων ἐχρήσατο ἐπαναλήψει τῆς χρήσεως:

Theodoretus / Theodoretus, comm. in Ps 1,(5) 4 (PG 80, 872 B12–14) (vat-gr-754-fr-1-12): Τῷ διπλασιασμῷ τῆς ἀπαγορεύσεως. σαφέστερον τὴν ἐναντιότητα δείκνυσιν: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 1,4b (vat-gr-754-fr-1-13): Ἄλλα γὰρ περὶ αὐτῶν ἐβουλεύσατο· τοῖς μὲν δίκαιοις. τὴν βασιλείαν ἀποδίδωσιν. τοῖς δὲ ἁμαρτωλοῖς ἐρεῖ ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ἄδην:

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 1,5a (vat-gr-754-fr-1-14): Διατοῦτο μὲν. διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν. ἀλλ' ὁμοίους εἶναι χοῦ γῆς ὑπὸ ἀνέμου ῥιπιζομένῳ· ἄνεμον δὲ νοήσεις. τὴν ἀπειλὴν τοῦ θεοῦ τὴν λέγουσαν πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον· οἱ τὴν τοιαύτην ἀκούσαντες φωνὴν. καταπεσοῦνται δίκαιως· οὐ γὰρ ἐστήκασιν εἰς Χριστὸν, ὅς ἐστι τῶν πιστευόντων. στήριγμα καὶ θεμέλιος: –

Theodoretus / Theodoretus, comm. in Ps 1,(7) 6 (vat-gr-754-fr-1-15): Οἶδεν φησὶν ἅπαντα καὶ πρὸ κρίσεως ὁ δίκαιος κριτής· καὶ οὔτε ἀποδείξων. οὔτε ἐλέγχων προσδεῖται· διόπερ τὰ πρὸς ἀξίαν ἀπονέμων ἐκάστῳ· τοὺς μὲν ἀναρρήσεων καὶ στεφάνων ἀξιώσει· τοὺς δὲ διηνεκεῖ παρα ...

Theodoretus / Theodoretus, comm. in Ps 1,(7) 6 (vat-gr-754-fr-1-16): ... πέμψει κολάσει· τὸ δὲ ὁδὸς ἀπολείπεται. ἔοικεν τοῖς ἀποστολικοῖς ἐκείνοις ῥητοῖς. εἴ τινας τὸ ἔργον κατακαήσεται. ζημιωθήσεται ...

Theodoretus / Theodoretus, comm. in Ps 1,(7) 6 (vat-gr-754-fr-1-17): ... τῶν μὲν γὰρ δικαίων ἀνδρῶν. καὶ τὸ ἔργον μένει διαλάμπων· τοῖς δὲ ἀσεβέσιν καὶ ἀνοσίοις. καὶ ἡ πονηρία συγκαταλύεται: –

Anonymous / Origenes, fr. 9 in Ps 1,6 (162, 28–163, 4 Goffinet) (vat-gr-754-fr-1-18): Σημείωσαι καθολικῶς ὅτι καλὸν μὲν. γινώσκεται ὑπὸ κυρίου· φαῦλον δὲ, οὐδὲν οὐδέποτε· καλὸν γὰρ ὁδὸς δικαίων· καὶ οὐκ ἂν εἶπεν γινώσκει κύριος ὁδὸν ἀσεβῶν. ἢ τί τῶν ἀπολλυμένων· ἀλλὰ καὶ ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ· ὁδὸς δὲ δικαίων ὁ εἰπὼν ἐγὼ εἰμὶ ἡ ὁδός· καὶ τό ἴδετε ποῖά ἐστιν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθὴ, ἐπὶ τοῦτον ἀναφέρεται: –

Origenes / Evagrius (?), schol. in Ps 1,5 (PG 27, 64 A6–7; Analecta Sacra II 446, 23–24) (vat-gr-754-fr-1-20): Τὸ εἰς κρίσιν φησὶν οὐκ εἰς ἐρώτησιν:

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 1,6a (vat-gr-754-fr-1-21): Τὸ γινώσκει. ἀντὶ τοῦ τιμᾶ κατὰ τὸ εἰρημένον ὑπὸ θεοῦ πρὸς Μωϋσῆν γινώσκω σε παρὰ πάντας καὶ εὗρες χάριν παρ' ἐμοί:

Anonymous / Theodoretus, comm. in Ps 1,(5) 4 (PG 80, 872 B15–C5) (vat-gr-754-fr-1-22): Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ φησὶν ὑπὸ τῶν θείων λογίων

ἀρδόμενοι ἀειθαλεῖς τε εἰσὶν καὶ ὥριμον φέρουσι τὸν καρπὸν· οὗτοι δὲ ὑπὸ τῶν ἐναντίων πνευμάτων πατούμενοι. μιμοῦνται τὸν χνοῦν τὸν τῇδε κακεῖσε ῥαδίως ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῶν ἐναντίων φερόμενον: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,1 (*vat-gr-754-fr-2-2*): Φρύαγμα ἐστίν. τὸ ἀλόγιστον φρόνημα· ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἵνα τί· ἵνα τί καὶ διατί οἱ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; πῶς γὰρ οὐ κενὴ γέγονεν αὐτοῖς ἡ μελέτη. μὴ δεξαμένοις τὸν σωτήρα τοῦ γένους;

Gregorius of Nyssa / Gregorius Nyss., in inscript. psalm. 8 (92, 15–24 McDonough) (*vat-gr-754-fr-2-3*): Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ μὴ δεῖν ἀσεβεῖν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ μακαρισμοῦ προσετάχθη. ὁ δεύτερος ὅπως ἔξω τῆς ἀσεβείας γενώμεθα ὑποτίθεται. τὸ εὐαγγελικὸν προαναφωνήσας μυστήριον· ὥστε τρόπον τινὰ ἐπιγραφὴν τοῦ δευτέρου ψαλμοῦ τὸν πρῶτον εἶναι: λέγει γὰρ τὴν διασαρκὸς ἐκεῖ γέννησιν τοῦ ...

Gregorius of Nyssa / Gregorius Nyss., in inscript. psalm. 8 (92, 15–24 McDonough); φρυάξαντο – ἔθνη non habet McD. (*vat-gr-754-fr-2-4*): ... σήμερον μὲν γεννηθέντος δι' ἡμᾶς – χρόνου δὲ μέρους ἐστὶ τὸ σήμερον – · αἰεὶ δὲ ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐν τῷ πατρὶ ὄντος υἱοῦ καὶ θεοῦ· τὴν τε βασιλείαν ἐπὶ τῶν ἀβασιλεύτων· οἱ δὲ τὸ μὴ δουλεύειν θεῷ. ἐπ' ἔθνεσιν ἦσαν κατειλεγμένοι. φρυάξαντο γὰρ φησὶν ἔθνη: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,2a (*vat-gr-754-fr-2-5*): Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος: –

Eusebius of Caesarea / fons ignotus in Ps 2,2a (Analecta Sacra II 449, 27–28) (*vat-gr-754-fr-2-6*): Τούτων τὰς βασιλείας ἔδειξεν ὁ διάβολος ...

Eusebius of Caesarea / fons ignotus in Ps 2,2a (Analecta Sacra II 449, 27–28) (*vat-gr-754-fr-2-7*): ... ἐν στιγμῇ χρόνου: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,2b (*vat-gr-754-fr-2-8*): Τὰ προλεχθέντα τάγματα· γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι καὶ νομικοί: –

Eusebius of Caesarea / fons ignotus in Ps 2,2b (*vat-gr-754-fr-2-9*): Τούτων τῶν ἀρχόντων ἔστω καὶ σοφία κόσμου. οὐ γινωσκόντων τὴν ἐν μυστηρίῳ σοφίαν ἀποκεκρυμμένην· οἵτινες ἄρχουσι τούτου ...

Eusebius of Caesarea / fons ignotus in Ps 2,2b (*vat-gr-754-fr-2-10*): ... τοῦ αἰῶνος ὄντως ἐπὶ τῆς γῆς. τοὔτέστιν καὶ τῶν υἱῶν τοῦ αἰῶνος τούτου: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,2c (*vat-gr-754-fr-2-12*): Ἡ γὰρ εἰς τὸν Χριστὸν ἐπιβουλὴ. καὶ εἰς αὐτὸν ἀνατρέχει τὸν πατέρα· εἰ γὰρ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ καὶ ὁ υἱὸς ἐν τῷ πατρὶ. πῶς οὐκ ἂν μία τίς ἡ εἰς αὐτοὺς ὕβρις γένοιτ' ἄν;

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,3a (*vat-gr-754-fr-2-13*):
Λείπει τὸ λέγοντες· ἵνα ἢ ἡ διάνοια αὕτη· συνήχθησαν κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ
Χριστοῦ λέγοντες· διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτοῦ· οὐ γὰρ ἤθελον εἶσω τῆς ἱεράς
γενέσθαι σαγήνης περὶ ἧς γέγραπται· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνη· –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,3b (*vat-gr-754-fr-2-14*):
Περὶ οὗ εἶρηκε ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός ἐστιν· –

Theodoretus / Theodoretus, comm. in Ps 2,4 (*vat-gr-754-fr-2-15*):
Ὁ γὰρ ὑπ' αὐτῶν προσηλωθεὶς· καὶ θανάτῳ παραδοθεὶς ἐν οὐρανοῖς ὧν καὶ τὰ
πάντα περιέχων· κενὰς αὐτῶν καὶ ματαίας δείκνυσι τὰς βουλάς· καὶ ὁ τούτου δὲ
πατὴρ· καὶ τῶν ἀπάντων δεσπότης· τὴν ἀξίαν αὐτοῦ εἰσπράζεται δίκη· –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,4a ineditum (*vat-gr-754-fr-2-17*):
Ὡς ἀνότητα βουλευσαμένους· –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,4b ineditum (*vat-gr-754-fr-2-18*):
Ἀντὶ τοῦ μισήσει καὶ ἀποστραφήσεται : –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,5a (*vat-gr-754-fr-2-16*):
Τότε πότε, ἢ ὅτε ἔλεγον· διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν; τί δέ ἐστι· τὰ ἐν ὀργῇ
παρ' αὐτοῦ λαληθέντα; οὐαὶ ὑμεῖς γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι· ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί· –

Anonymous / Evagrius, schol. in Ps 2,5a (*vat-gr-754-fr-2-19*):
Ὁργή ἐστὶν θεοῦ· κόλασις ἐπίπονος· ἐπὶ τῷ συμφέροντι τοῦ ἡμαρτηκότος· –

Anonymous / Theodoretus, comm. in Ps 2,5 (*vat-gr-754-fr-2-20*):
Καὶ τούτων δὲ τῶν ῥημάτων τὴν ἐρμηνείαν· διδάσκει τῶν πραγμάτων τὸ τέλος· στρα-
τιὰ γὰρ αὐτοῖς ἐπιστᾶσα ῥωμαϊκῇ· τὴν τε πόλιν ἐπόρθησε· καὶ ἐνέπρησε τὸν νεῶν·
καὶ αὐτῶν τοὺς μὲν πλείστους θανάτῳ παρέπεμψε· τοὺς δὲ τὴν σφαγὴν ἐκφυγόντας
ἐξανδραποδίσασα· δουλείᾳ παρέδωκεν• ἐπιστῆσαι δὲ προσή ...

Anonymous / Theodoretus, comm. in Ps 2,5 (*vat-gr-754-fr-2-21*):
... καὶ τὸν νοῦν· ὥς δύο προσώπων ἐφεξῆς μέμνηται· καὶ πρῶτον μὲν κυρίου καὶ
Χριστοῦ· κατὰ τοῦ κυρίου γὰρ ἔφη καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ· εἶτα κατοικοῦντος
ἐν οὐρανοῖς καὶ κυρίου· ὁ κατοικῶν γὰρ ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτούς· καὶ ὁ κύριος
ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς· καὶ αὐθις δὲ τὸ αὐτὸ διετήρησεν σχῆμα· –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,6a (*vat-gr-754-fr-2-26*):
Ὡς ἀποβληθέντος τοῦ ἐξ Ἰσραὴλ λαοῦ τὴν εἰς τὰ ἔθνη γενομένην αὐτοῦ πίστιν αὐτοῖς
διηγεῖται

Hesychius / Hesychius, comm. magnus? in Ps 2,6 (*vat-gr-754-fr-2-27*):
Ἦδη κατασταθεὶς βασιλεὺς Χριστὸς ἐπὶ σιών· καὶ μηδέπω ἐθνῶν βασιλεύων·
καὶ μὴ κατέχων τὰ πέρατα τῆς γῆς ...

Hesychius / Hesychius, comm. magnus? in Ps 2,6 (*vat-gr-754-fr-*

2-28): ... κατὰ τὸ ἀνθρώπινον. ἀπαγγέλλει ἀκηκοέναι ἀπὸ τοῦ πατρὸς τὸ αἶτησαι παρ' ἐμοῦ καὶ τὰ ἐξῆς: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,6b (*vat-gr-754-fr-2-29*):
Σιών τὴν ἐκκλησίαν δηλοῖ: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,7a (*vat-gr-754-fr-2-30*):
Τὴν γνῶσιν τοῦ μόνου θεοῦ. καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ κυρίου: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,7b (*vat-gr-754-fr-2-31*):
Ὅρα πῶς τὴν κατασάρκα γέννησιν τοῦ μονογενοῦς οἰκειοῦται ὁ πατήρ: –

Cyrillus / Cyrillus, thes. de trin. 35 (*vat-gr-754-fr-2-32*): Ὅτι γεννητός ἐστιν ὁ υἱὸς καὶ οὐχὶ πεποιημένος· ἡ σοφία φησὶν· πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέν με· ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι· καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι· πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· πρὸ τοῦ ὄρη ἐδρασθῆναι· πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾷ με· κύριος εἶπεν πρὸς με υἱός μου εἰ σύ· ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου· ἐκ γαστρὸς προεωσφόρου ἐξεγέννησά σε: –

Hesychius / Hesychius, comm. brevis in Ps 2,7a (*vat-gr-754-fr-2-33*): Ἐν τῷ εἰπεῖν τὸν πατέρα οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός ἐν ᾧ εὐδόκησα·

Hesychius / Hesychius, comm. brevis in Ps 2,7b (*vat-gr-754-fr-2-34*): τὸ δὲ σήμερον· σημαίνει τὸ ἀναρχον· καὶ τὸ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων φανεῖναι: –

Anonymous / Evagrius, schol. in Ps. 2,7c (*vat-gr-754-fr-2-35*):
Ἄχρι τὸ σήμερον καλεῖται:

Anonymous / Evagrius, schol. in Ps 2,8a (*vat-gr-754-fr-2-36*):
Κληρονομίαν ἐνταῦθα ὠνόμασεν· τὴν φύσιν τὴν λογικὴν· κληρονομοῦσαν αὐτὸν ὡς σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ ἀλήθειαν καὶ δικαιοσύνην· κληρονομία δὲ ἐστὶ φύσεως λογικῆς θεωρία σωμάτων καὶ ἀσωμάτων· καὶ τοῦ αἰτίου τούτων θεοῦ: –

Gregorius of Nazianz / Gregorius Naz., or. 30, 9 (Barbel) (*vat-gr-754-fr-2-37*): Πέμπτον λεγέσθω τὸ λαμβάνειν αὐτὸν ζώην· ἢ κληρονομίαν ἐθνῶν· ἢ ἐξουσίαν πάσης σαρκός· ἢ δόξαν· ἢ μαθητάς· ἢ ὅσα λέγεται· καὶ τοῦτο τῆς ἀνθρωπότητος· εἰ δὲ καὶ τῷ θεῷ δοίης· οὐκ ἄτοπον· οὐ γὰρ ἐπίκτητα δώσεις· ἀλλ' ὡς ἀπαρχῆς συνυπάρχοντα· καὶ λόγῳ φύσεως ἀλλ' οὐ χάριτος: –

Cyrillus / Cyrillus, fr. in Ps 2,8 (PG 69, 724 A15–B11) (*vat-gr-754-fr-2-38*): Οὐκ ἐν χρεΐᾳ δόξης ἢ ἐτέρου τινὸς καθεστηκώς ὁ υἱὸς ἢ λόγος ἐστὶν αἰτεῖ παρὰ τοῦ πατρὸς ἢ καὶ λαμβάνειν λέγεται· οἰκονομικῶς δὲ τοῦτο ποιεῖ· δέχεται μὲν γὰρ ἀνθρωπίνως διὰ τὸ σχῆμα τῆς πρὸς ἡμᾶς ὁμοιώσεως· ἔστιν δὲ πλήρης ὡς θεός· καὶ μετ' ὀλίγα• αἰτεῖ τοίνυν καὶ δέχεται παρὰ τοῦ πατρὸς δι' ἡμᾶς· ἅπερ ἔχει μὲν φυσικῶς ὡς θεός· ἐπειδὴ δὲ σάρκα τοῦ δοξάζεσθαι χρήζουσιν ἀνέλαβεν· καὶ οὐχ

έτέρου τινός ...

Cyrillus / Cyrillus, fr. in Ps 2,8 (PG 69, 724 A15–B11) (vat-gr-754-fr-2-39): ... ἀλλ' αὐτοῦ γέγονεν. εἰκότως ἰδιοποιεῖται τὰ εἰς αὐτὴν ἢ περὶ αὐτὴν γινόμενα· καὶ ὡς ἄνθρωπος μὴ ἔχων. δέχεται παρὰ πατρὸς ἅπερ ἔχει φυσικῶς ὡς υἱὸς καὶ θεός: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,9a (vat-gr-754-fr-2-40): Τὴν τῶν ῥωμαίων ἀρχὴν δηλοῖ: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,10a (vat-gr-754-fr-2-41): Προτροπὴ εἰς μετάνοιαν: –

Hieronymus / Hieronymus, fr. in Ps 2,9a (vat-gr-754-fr-2-42): Ῥάβδος. θεοῦ ἡ ἐξουσία· ἡ κατὰ τῶν ἀπειθούντων τιμωρία· τοῦτέστιν ἐν τῷ σταυρῷ· ...

Hieronymus / Hieronymus, fr. in Ps 2,9a (vat-gr-754-fr-2-43): ... ἡ μὲν γὰρ ὕλη ξύλου· ἡ δὲ ἰσχύς σιδήρου: τινὲς δὲ, τὴν τῶν ῥωμαίων βασιλείαν: –

Origenes / Origenes, fr. in Ps 12ab (PG 12, 1116 C1–3) (vat-gr-754-fr-2-44): Τὴν μὲν προκοπὴν. διὰ τοῦ παιδεύητε παριστᾷ. τὴν δὲ τελείωσιν. διὰ τοῦ δράξασθε παιδείας: –

Anonymous / Evagrius, schol. in Ps 2,11a (vat-gr-754-fr-2-45): Παιδία ἐστὶ μετριοπάθεια παθῶν ὅπερ συμβαίνειν πέφυκεν ἐκ τῆς πρακτικῆς· εἴ γε πρακτικὴ ἐστὶ διδασκαλία πνευματικῆ. τὸ παθητικὸν μέρος τῆς ψυχῆς ἐκκαθαίρουσα: –

Theodorus / Theodorus, fr. in Ps 2,9 (Devreesse) (vat-gr-754-fr-2-46): Οὐχ ὥστε ἀπολέσαι καὶ ἀναλῶσαι συντρίβει. ἀλλ' ὥστε ἀναπλάσαι· πρὸς τοῦτο γὰρ σκοπὸς τῷ κεραμεῖ. συντρίβειν τὰ οἰκεῖα σκεύη· ὅτ' ἂν μὴ ὑγίῃ καὶ ἀκέραιον σώζῃ τοῦ κεραμέως τὴν διάπλασιν. οὐδέπω πυρὶ προσωμιληκότα: τοῦτοις δὲ μαρτυρεῖ καὶ ὁ μακάριος Ἰερεμίας ὁ προφήτης λέγων ὡς ἐκ τοῦ θεοῦ· ἢ καθὼς ὁ κεραμεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦτο ποιῆσαι ὑμῖν οἶκος ἰσραὴλ λέγει κύριος· τοῦτέστιν οὕτως καὶ διαπεσόντας ἀναπλάσαι· καὶ πάλιν εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκαταστήσαι: –

Origenes / Origenes, fr. in Ps 2,9 (cf. PG 12, 1109 B2–C1) (vat-gr-754-fr-2-47): Τίς δώσει κληρονομίαν ἐπὶ τῷ συντριβῆναι αὐτὴν ὑπὸ τοῦ κληρονομούντος; δεικτέον οὖν ἀπὸ τῶν γραφῶν· τὴν συντριβὴν τινῶν κεῖσθαι ἐπ' ὠφελείᾳ· ὡς τὸ πνεῦμα συντετριμμένον• καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει· οὐκοῦν πνεῦμά ἐστιν ἐν ἡμῖν ὃ συντρίψαι δεῖ· ἵνα συντριβέν. γένηται θυσία τῷ θεῷ• καὶ τί ἂν ἄλλο τοῦτο εἴῃ. ἢ τὸ χεῖρον· ὅπερ ὑγιὲς μὲν πῶς εἶναι δοκεῖ. ὅτε ἐνεργεῖ συντέτριπται δὲ. ὅτε λόγῳ θεοῦ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ. συνεθραύσομεν: –

(Athanasius) / Athanasius, schol. in Ps 2,12a (vat-gr-754-fr-2-48): Τῆς εὐαγγελικῆς δηλονότι: –

Eusebius / Eusebius, fr. 11 in Ps 2,10–12 (Villani) (vat-gr-754-fr-2-50): Ἐντεῦθεν μεταβατικῶς ὁ λόγος διδασκαλίαν ἐκτίθεται· τοῖς ἄρχουσι καὶ τοῖς βασιλεῦσι τοῖς ὑπὸ τῇ σιδηρᾷ ῥάβδῳ ποιμανθησομένοις καὶ φησιν· ὅτι γνόντες ὧ οὗτοι καὶ συνιέντες ὁπόση τίς ἡ δύναμις τοῦ πατρὸς εἰληφότος τὰ ἔθνη κληρονομίαν· καὶ ὁποῖα τίς τυγχάνει ἡ σιδηρᾷ ῥάβδος ἡ καθ' ὑμῶν ἐπεγειρομένη, παύσασθε πολεμοῦντες αὐτῶ· ἀναλαβόντες δὲ μᾶλλον σύνεσιν. ἐπίδοτε ἑαυτοὺς τῇ λογικῇ παιδείᾳ: –

Theodoretus / Theodoretus, comm. in Ps 2,12a–b (vat-gr-754-fr-2-52): Οὐκ ἀρκεῖ μόνη γὰρ τῆς θεογνωσίας ἡ κτῆσις εἰς τελειότητα· ἀλλὰ χρὴ καὶ τὴν πρακτικὴν μετελθεῖν ἀρετὴν· ἧς ἐπιλαβόμενοι. τὴν ἀπλανῆ πορείαν ὁδεύσετε: –

Didymus / Didymus, fr. in Ps 2,12a–c (Mühlenberg) (vat-gr-754-fr-2-53): Τὸ ἐν τάχει. τῷ δράξασθε παιδείας ἀποδοτέον. καθ' ὑπερβατὸν εἰρημένον· δράξασθε παιδείας ἐν τάχει· ἔτι ἐν τῷ βίῳ τούτῳ τυγχάνοντες. μήποτε ῥαθυμούντων ὑμῶν. ὀργισθῇ κύριος. καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας: –

Theodorus / Theodorus, fr. in Ps 2,12 (Devreesse) (vat-gr-754-fr-2-54): Ἀπρίξ ἡμᾶς ἔχεσθαι τῆς τοῦ κυρίου διδασκαλίας βουλόμενος. εἰκότως τῇ τοῦ δράξασθε φωνῇ κέχρηται: